

Motion till riksdagen 2021/22:4248

av Rickard Nordin och Ola Johansson (båda C)

med anledning av skr. 2021/22:24 Riksrevisionens rapport om systemet med energideklarationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera systemet med energideklarationer så att de styr mot ökad energieffektivisering och innebär sänkta kostnader och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förtydliganden kring styrmedel för fler kostnadseffektiva åtgärder i energideklarationerna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bättre samordna de nationella lagar och regler som syftar till att åstadkomma ökad energieffektivisering och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra samordningen mellan energideklarationerna och den kommunala energi- och klimatrådgivningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU ska arbeta för nya ambitiösa energieffektiviseringsmål i samband med översynen av EED-direktivet och omarbetningen av direktivet om byggnaders energiprestanda och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i kommande översyn beakta energideklarationssystemet som helhet, bl.a. så att förtydliganden vad gäller regelverket för flyttbara byggnader kan göras, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet konstaterar att syftet med systemet med energideklarationer är dels att informera potentiella köpare om byggnadens energiprestanda, dels att uppmuntra

fastighetsägarna att genomföra föreslagna energibesparingsåtgärder och därmed minska energianvändningen, vilket är ytterst önskvärt.

Trots ett gott syfte finns ett flertal studier som visar att dagens system inte styr mot det som avses. Riksrevisionen har under lång tid konstaterat att energideklarationerna inte är ändamålmässiga. Även Boverket har återkommande framhållit behovet av att reformera systemet men har inte fått medel för att genomföra några åtgärder. Riksrevisionens tidiga slutsatser pekar på ett mycket kostsamt system, kostnader som bara ökat sedan dess och som i dag uppgår till nära 1 miljard för svenska fastighetsägare.

Kostnaden är i sig anmärkningsvärd, men i kombination med att systemet inte styr mot sitt ändamål är en revidering av systemet ytterst angelägen. Trots sitt tydliga konsumentfokus är energideklarationerna alltså varken styrande vid köp av byggnad eller efter ett köp, då väldigt få vidtar rekommenderade åtgärder, om det alls finns några. Detta har också lett till att de rekommenderade åtgärderna minskat sedan 2012, vilket inte är en önskvärd utveckling. Bristande kontroll av uppgifternas riktighet i kombination med bristande uppföljning av deklARATIONEN gör systemet såväl opålitligt som överksamt. Dessa kostnader hade i stället kunnat läggas på faktiska investeringar i energibesparande åtgärder. Riksrevisionens senaste granskning bekräftar än en gång att hälften av alla genomförda energideklarationer saknar förslag till kostnadseffektiva energibesparingsåtgärder. Förtydliganden om verkningsfulla styrmedel för att åstadkomma detta behövs.

Centerpartiet uppmanar mot bakgrund av detta regeringen att ta ett helhetsgrepp om systemet för energideklarationer och minska den administrativa bördan, förtydliga begrepp som försvårar tolkningen av reglerna och se till att energideklarationerna faktiskt styr mot energieffektivisering. Vi vill se förbättrad samordning mellan de lagar och regler som har för avsikt att effektivisera energianvändningen i svenska hushåll inklusive samordningen med den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

Det är i sammanhanget också relevant att ha i åtanke att den omställning som pågår kommer att medföra en kraftigt ökad efterfrågan på elenergi. För att möta behovet behövs ökad produktionskapacitet. I kombination med det krävs dock kompletterande åtgärder såsom mer flexibel användning och, inte minst, energieffektivisering. Det finns fortsatt stor potential att ytterligare energieffektivisera svenska och europeiska hushålls energianvändning, vilket bör tas till vara. Centerpartiet anser därför att det reviderade EU-gemensamma energieffektiviseringsmålet i EED-direktivet bör vara 50 procent effektivare användning till 2030. I översynen av direktivet för byggnaders energiprestanda som aviserats inom klimatpaketet Fit for 55 bör målet vara att öka tydligheten och skärpa kraven på uppföljning.

Riksrevisionen noterar det arbete som pågår inom EU och framhåller också behovet av att ansvariga myndigheter säkerställer information och rådgivning till svenska hushåll. Som redan nämnts är det en synpunkt som Centerpartiet delar. Ska framgång på detta område uppnås ställer det krav på styrning från regeringens sida samt att denna styrning tar fasta på nya ambitiösa målsättningar för klimatomställningen.

I sin skrivelse framhåller regeringen att en översyn i linje med vad Riksrevisionen rekommenderar bör ske i samband med övriga justeringar som ska göras med anledning av att den kommande omarbetningen av direktivet om byggnaders energiprestanda ska genomföras i svensk rätt. Med anledning av de brister i systemet som lyfts fram ställer det stora krav på att det betydande reformarbete som regelverken är i behov av genomförs skyndsamt, detta för att undvika att de problem som är förknippade med energideklarationssystemet kvarstår under alltför lång tid.

Med anledning av att regeringen skriver att man har för avsikt att göra en sammanhållen översyn är det också viktigt att beakta systemet som helhet för att det ska kunna bli så ändamålsenligt som möjligt samtidigt som det blir mindre kostnadsdrivande. En aspekt som är relevant i sammanhanget är exempelvis bristen på tydlighet när det gäller regler för flyttbara byggnader, såsom bostadsmoduler eller paviljonger som kan användas för kommunala verksamheter. I dag kan regelverket svårligen tolkas på annat sätt än att en ny energideklaration måste göras varje gång en sådan byggnad flyttas, något som beroende på byggnadens ändamål kan ske med endast några månaders mellanrum. Beroende på att det också förekommer att olika kommuner i vissa avseenden ställer olika krav kan detta dessutom medföra betydande kostnader för ombyggnationer i vad som i allt väsentligt är en ny byggnad. Denna problematik försvåras ytterligare av att inte heller Boverkets byggregler är tydliga nog vad gäller denna typ av flyttbara byggnader.

Rickard Nordin (C)

Ola Johansson (C)